

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **I.**, IČO: X., zastúpeného JUDr. T. P., proti žalovanej **Ing. K. U.**, zastúpenej JUDr. T. S., o **určenie neúčinnosti právneho úkonu**, vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp.zn. 13 C 31/2006, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 15. júna 2011, sp.zn. 11 Co 130/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a** .

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanej náhradu trov dovolacieho konania v sume 75,85 € do rúk jej právneho zástupcu JUDr. T. S., do troch dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice II rozsudkom z 5. septembra 2007, č.k. 13 C 31/2006-99 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd určil, že dohoda o vyporiadaní BSM zo dňa 27. mája 2005 medzi manželmi o vyporiadaní nehnuteľností zapísaných na liste vlastníctva č. X., katastrálne územie J. je voči žalobcovi právne neúčinná. Zároveň vyslovil, že o trovách konania bude rozhodnuté osobitným uznesením. Na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalobca bol aktívne legitimovaný na podanie žaloby o neúčinnosť právneho úkonu, pretože napadnutým právnym úkonom (dohodou o vyporiadaní BSM) bol ukrátený v uspokojení svojej vymáhateľnej pohľadávky. Mal tiež za preukázané aj splnenie podmienky, že došlo k takému skráteniu (zmenšeniu) majetku dlžníka, ktoré bráni uspokojeniu pohľadávky žalobcu v celom rozsahu alebo aspoň sčasti. K účinnosti odporovateľného právneho úkonu došlo v posledných troch rokoch pred začatím konania, a teda nedošlo k preklúzii (zániku) práva na odporovanie právneho úkonu. Súd však

nemal v konaní za preukázané splnenie poslednej z podmienok pre úspešnú odporovateľnosť, a to vedomosť žalovanej o úmysle dlžníka ukrátiť uzavretím dohody o vyporiadaní BSM svojho veriteľa (z poskytnutej a nevrátenej pôžičky). V konaní nebola preukázaná ani len vedomosť žalovanej o predmetnej poskytnutej pôžičke dlžníkovi (v čase poskytnutia pôžičky manželovi žalovanej). Na základe vykonaného dokazovania, z preukázaného spôsobu spolužitia, resp. nespolužitia žalovanej a dlžníka, z ich preukázateľne narušených vzájomných vzťahov a komunikácie dospel k záveru, že žalovaná nemala vedomosť o poskytnutej pôžičke dlžníkovi a že jej ani pri uzatváraní dohody o vyporiadaní BSM nebol a nemohol byť známy úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa. Keďže súd nepovažoval za preukázanú vedomosť žalovanej o úmysle dlžníka ukrátiť uzavretím dohody o vyporiadaní BSM uspokojenie pohľadávky žalobcu z nevrátenej pôžičky, na základe nesplnenia jedného zo zákonných predpokladov úspešnej odporovateľnosti právneho úkonu žalobu zamietol.

Okresný súd Košice II, po tom ako mu bola uznesením Krajského súdu v Košiciach z 30. januára 2008, sp.zn. 11 Co 106/2007 vec vrátená na rozhodnutie o trovách konania, vrátane trov štátu, dopĺňacím rozsudkom z 10. marca 2008, č.k. 13 C 31/2006-142 doplnil rozsudok Okresného súdu Košice II z 5. septembra 2007, č.k. 13 C 31/2006-99 tak, že žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť na účet právneho zástupcu žalovanej trovy konania vo výške 12 142,-- Sk, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Žalobcovi zároveň uložil povinnosť zaplatiť štátu na účet Okresného súdu Košice II trovy konania vo výške 1 600,-- Sk, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Krajský súd v Košiciach, konajúci o odvolaniach žalobcu, rozsudkom z 15. apríla 2009, sp.zn. 11 Co 110/2008 rozsudok a dopĺňací rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správne v zmysle § 219 O.s.p. potvrdil. Zároveň vyslovil, že žalobca nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvostupňového súdu a ustálil, že žalobca neunesol dôkazné bremeno na preukázanie skutočnosti, že žalovanej bol známy úmysel jeho dlžníka ukrátiť ho ako veriteľa.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo 4. marca 2010, sp.zn. 5 Cdo 300/2009 rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 15. apríla 2009, sp.zn. 11 Co 110/2008 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dospel k záveru, že odvolací súd konal v danej právnej veci inak, ako mu to stanovil Občiansky súdny poriadok v § 156 ods. 3 v spojení s § 211 ods. 2, a tým znemožnil žalobcovi realizáciu jeho procesných práv, ktoré

mu pri vyhlasovaní rozsudku patria. Uviedol, že takéto konanie odvolacieho súdu je porušením práva na súdnu ochranu a predstavuje vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 15. júna 2011, sp.zn. 11 Co 130/2010 rozsudok a doplniací rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správne v zmysle § 219 O.s.p. potvrdil. Zároveň vyslovil, že žalovanej sa prisudzuje náhrada trov odvolacieho konania vo výške 75,81 € a žalobca je povinný ju zaplatiť JUDr. T. S., advokátovi, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. S poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. uviedol, že sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi prvostupňového súdu, na správnosť ktorých poukázal. V odôvodnení rozhodnutia venoval pozornosť odvolacím námietkam žalobcu, zrozumiteľne a výstižne vysvetlil svoj názor, prečo v konaní nedošlo k žalobcom namietaným vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p., (že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, že dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci). Mal za to, že rozhodnutie súdu prvého stupňa obsahuje dostatok dôvodov pre rozhodnutie, ich uvedenie je zrozumiteľné, je formulované spôsobom zodpovedajúcim základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania, rešpektujúc základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Ďalej mal za to, že súd prvého stupňa vyhodnotil aj navzájom si odporujúce dôkazy (výpovede svedkov p. Ing. H., Ing. S., a P. L. voči výpovedi žalovanej), zdôvodnil, prečo niektoré z nich pokladal za nepresvedčivé a formuloval tiež jednoznačný právny záver. K námietke neúplného zistenia skutkového stavu z dôvodu nevykonania navrhnutého dôkazu (výsluchu svedka PeaDr. M. U., CSc.) uviedol, že súd prvého stupňa v odôvodnení rozhodnutia zdôvodnil, prečo tento dôkaz nevykoval a súčasne dodal, že tieto dôvody akceptuje a postup súdu považuje za správny. Konštatoval, že po preskúmaní napadnutého rozsudku z hľadiska skutkových záverov nezistil, že by skutkové zistenia súdu prvého stupňa nezodpovedali vykonaným dôkazom, alebo že by súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov nevyplývali alebo v konaní nevyšli najavo. Stotožnil sa aj s právnym posúdením súdu prvého stupňa a ustálil, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno na preukázanie skutočnosti, že žalovanej bol známy úmysel jej dlžníka ukrátiť ho ako veriteľa, poukazujúc na vykonané dôkazy a ich správne vyhodnotenie. O trovách konania rozhodol s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p. v spojitosti s § 224 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 237 písm. g/ O.s.p. a písm. f/ O.s.p., tvrdiac, že postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Za takú vadu označil skutočnosť, že odvolací súd sa nevysporiadal so všetkými skutočnosťami významnými pre rozhodnutie, nespravodlivo vyhodnotil dôkazy a nevykonal výsluch podľa jeho názoru najdôležitejšieho svedka - manžela žalovanej. Namietal, že súdy nižších stupňov sa v konaní zamerali iba na jediné skutočnosť, a to - či osoby, ktoré uzatvorili manželstvo, neskôr sa rozviedli, následne o spísaní dohody o BSM, sú osoby blízke alebo nie – z čoho následne vyvodili svoje právne závery. Taktiež namietal, že súd prvého stupňa a odvolací súd po 26-tich rokoch manželstva a 4 dňoch od rozvodu nevzali do úvahy, akú dohodu účastníci podpísali, pričom uviedol, že súčasťou dohody malo byť aj vysporiadanie pasív, ktorá povinnosť vyplýva zo zákona. V tejto súvislosti konštatoval, že odôvodňovať rozhodnutie tým, že dohoda bola podpísaná 4 dni po rozvode, vôbec neobstojí, pretože táto povinnosť vysporiadať aj svoje záväzky vyplýva zo zákona. V dovolaní poukazoval aj na skutočnosti uvádzané v konaní pred súdom nižšieho stupňa. Zároveň namietal porušenie práva na spravodlivý proces, práva na súdnu ochranu a ústavnej zásady rovnosti strán pred súdom. Navrhol rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu označila dovolanie za neopodstatnené a neprípustné a navrhla, aby odvolací súd ho z uvedeného dôvodu odmietol. Zároveň si uplatnila náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.).

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci.

Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

V danom prípade dovolaním žalobcu nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd, ktorý v prejednávanej veci rozhodoval, nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané, keďže rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil z procesných dôvodov (§ 237 písm. f) O.s.p. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalobcu nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

S prihliadnutím na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou zo závažných procesných väd vedúcich k vydaniu tzv. zmätočného rozhodnutia, ktoré zistenie by viedlo k záveru, že dovolanie je prípustné bez ohľadu na procesnú formu rozhodnutia odvolacieho súdu a spôsob jeho rozhodnutia, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, o prípad nedostatku návrhu na začatie konania vo veciach, ktoré možno začať len na návrh, či o prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným).

Dovolateľ v danej veci namietal predovšetkým nedostatky týkajúce sa vykonávania dôkazov, a to, že odvolací súd vo veci nevykonal žalobcom navrhnutý dôkaz - výsluch svedka (bývalého manžela žalovanej) a taktiež nedostatky hodnotenia dôkazov, t.j. že odvolací súd neodôvodnene precenil skutočnosti svedčiace v prospech žalovanej a nedocenil, resp. vôbec

neprihliadol na dôkazy, ktoré žalovanú usvedčovali z jej konania v súčinnosti s manželom v neprospech veriteľa, čo malo viesť k porušeniu rovnosti účastníkov v konaní a porušeniu práva na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces.

Podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., spočívajúcu v odňatí možnosti konať pred súdom, ide vtedy, ak súd v priebehu konania neumožnil účastníkovi vykonať práva priznané mu Občianskym súdnym poriadkom, a to najmä právo predniesť (doplniť) svoje návrhy, vyjadriť sa k rozhodným skutočnostiam, k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo so súhlasom predsedu senátu dávať v rámci výsluchu otázky účastníkom (svedkom) a právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy, vyjadriť sa k dokazovaniu i právnej stránke veci (§ 101 ods. 1, § 117 ods. 1, § 118 ods. 1 a 4, § 123, § 126 ods. 3, § 131, § 211, § 215 O.s.p.). Vada konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je dôsledkom porušenia práva účastníka súdneho konania na spravodlivý súdny proces.

Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd – ďalej len „dohovor“) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04).

Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Dovolateľ namieta aj porušenie svojho práva na rovnosť v konaní. Právo na rovnosť v konaní je v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky súčasťou práva na spravodlivý súdny proces a prejavuje sa vytváraním rovnakých procesných podmienok a rovnakého procesného postavenia subjektov, o ktorých právach a povinnostiach rozhoduje občianskoprávny súd. Rovnosť účastníkov v občianskom súdnom konaní bližšie charakterizuje § 18 O.s.p., podľa ktorého účastníci majú v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv. Táto zásada sa premieta aj v ďalších ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku, predovšetkým v ustanoveniach upravujúcich vedenie konania a priebeh dokazovania, kde ju ale nemožno vykladať ako (absolútnu) viazanosť súdu procesnými návrhmi účastníkov.

Pokiaľ dovolateľ namietal, že odvolací súd mu odňal možnosť konať pred súdom tým, že nevykonal ním navrhnuté dôkazy, treba uviesť, že podľa ustálenej judikatúry platí, že takýto postup súdu nemožno zásadne považovať za odňatie možnosti konať pred súdom. Účastníci sú totiž povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, pričom za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov (§ 120 ods. 1 veta prvá a § 125 veta prvá O.s.p.). O tom, ktoré z navrhnutých dôkazov (ale aj z tých, ktoré navrhnuté neboli) budú vykonané, rozhoduje však súd. Z uvedeného je zrejmé, že Občiansky súdny poriadok účastníkovi konania priznáva právo vykonanie určitého dôkazu navrhnúť. Toto procesné oprávnenie dovolateľ v danej veci aj využil (nebolo mu odňaté). Právo navrhovať dôkazy, resp. právo vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom nemožno zamieňať s rozhodovaním súdu o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. Nevykonanie dôkazov podľa návrhov alebo predstáv žalobcu nie je ani postupom, ktorým by mu súd odňal možnosť konať pred súdom, lebo rozhodovanie o tom, ktoré dôkazy budú vykonané, patrí výlučne súdu, a nie účastníkom konania (§ 120 ods. 1 O.s.p.). Ak súd niektorý dôkaz nevykoná, môže to viesť nanajvýš k jeho nesprávnym skutkovým záverom, a teda v konečnom dôsledku aj k nesprávnemu rozhodnutiu, nie však

k zmätočnosti rozhodnutia (viď napr. aj rozhodnutia uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 37/1993 a pod č. 125/1999). Odvolací súd (ani okresný súd) preto svojim postupom dovolateľa nevytlúčil z realizácie žiadneho procesného práva, ktoré mu Občianky súdny poriadok priznáva. Ak však súd rozhodne, že navrhnuté dôkazy nevykoná, musí svoj postup odôvodniť (napr. preto, že sú pre vec nevýznamné alebo nadbytočné). Vysvetlenie dôvodov pre nevykonanie navrhnutých dôkazov posilňuje presvedčivosť rozhodnutia z hľadiska atribútov správnosti, zákonnosti i dôvodnosti.

Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia (strana 10, ods. 2 rozsudku) k návrhu žalobcu na vykonanie ďalšieho dokazovania výsluchom svedka k otázke - prečo dlžník pri uzatváraní dohody o vysporiadaní BSM uviedol, že nemá žiadne záväzky - uviedol, že to nepovažuje za potrebné a efektívne, pretože akékoľvek objasnenie tejto otázky nie je podstatné pre toto konanie, pretože podstatným sa stalo preukázanie vedomosti žalovanej o úmysle dlžníka ukrátiť veriteľa. Zároveň poukázal na písomné vyhlásenie dlžníka k otázkam informovania žalovanej o jej obchodných aktivitách, ktoré bolo predložené do konania, a teda nie je dôvodné predpokladať, že by svojou prípadnou svedeckou výpoveďou svoje stanovisko zmenil. Odvolací súd takéto odôvodnenie akceptoval a považoval tento postup súdu za správny.

Nevykonaním žalobcom navrhovaného dokazovania nedošlo teda k odňatiu jeho možnosti konať pred súdom.

Ani namietané nesprávne hodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Ak aj súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne; táto samotná skutočnosť však prípustnosť dovolania nezakladá a nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, ak je dovolanie procesne prípustné (§ 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p.). Tvrdenia dovolateľa o nedostatkoch dokazovania a s nimi súvisiaceho porušenia zásady rovnosti v konaní sú teda neopodstatnené.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že nie je dôvodná námietka dovolateľa týkajúca sa nepreskúmateľnosti, resp. nedostatočnej odôvodnenosti písomného vyhotovenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry EŠLP. Judikatúra tohto súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie

bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303- A, s.12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Podľa ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu musí mať náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p. (§ 211 O.s.p.). Odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vypoariadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozsudku je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu musí byť zároveň aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozsudok odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p., je nepreskúmateľný.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolací súd zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací

súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o nepreskúmateľnosti, zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu. Odvolací súd svoje rozhodnutie riadne odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 157 ods. 2 O.s.p. (čoho sa žalobca v konaní domáhal, čo bolo predmetom odvolania žalovaného, ako sa k dovolaciu vyjadril žalobca, ktoré skutočnosti mal za preukázané, z akých dôkazov vychádzal, akými úvahami sa pri ich hodnotení riadil, ako vec právne posúdil, ako sa vysporiadal s odvolacími námietkami žalobcu). Všetky námietky dovolateľa podľa názoru dovolacieho súdu sa týkajú nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom, nie tak záveru, že odvolací súd svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil.

So zreteľom na žalobcom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zamerlal na otázku opodstatnenosti tvrdenia dovolateľa, že konanie trpí vadou uvedenou v § 237 písm. g/ O.s.p. (v prejednávanej veci konali sudcovia, voči ktorým vzniesol námietku zaujatosti).

Podľa ustanovenia § 237 písm. g/ O.s.p., dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Neoddeliteľnou súčasťou práva na spravodlivý proces je aj garancia toho, aby vo veci rozhodoval nestranný, nezávislý a nezaujatý sudca. Nestrannosť, nezávislosť a nezaujatosť sudcu je jedným z hlavných predpokladov spravodlivého rozhodovania a jednou z hlavných predpokladov dôvery občanov a iných subjektov práva v právo a právny štát.

Dovolací súd venoval pozornosť dovolacej námietke žalobcu, že členovia senátu 11 Co Krajského súdu v Košiciach - JUDr. A. Č., JUDr. L. K., JUDr. J. Č., boli zaujatí. Mal pri tom na zreteli, že „neexistencia žiadneho rozhodnutia alebo existencia právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí, nebráni dovolaciemu súdu pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 237 písm. g/ O.s.p., posúdiť túto otázku samostatne a prípadne i inak, než ju posúdil nadriadený súd súdu procesnému, ktorý vo veci rozhodoval, ak v námietke boli uvedené nové skutočnosti“ (R 59/97).

Podľa § 14 ods. 1 O.s.p. sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednaní veci, k nezaujatému prístupu súdu k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Uvedenému cieľu zodpovedá aj právna úprava skutočnosti, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú. Je ňou existencia určitého právne významného vzťahu sudcu k veci alebo jeho osobného vzťahu k účastníkom konania, prípadne k ich zástupcom, ktorý by mohol ovplyvniť jeho objektívny pohľad na vec, a preto vyvoláva pochybnosti o jeho nezaujatosti.

Pomer sudcu k veci je daný najmä vtedy, ak sudca má svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci. Môže ísť o prípady, ak je sudca priamo zainteresovaný na výsledku konania (napr. je účastníkom konania), prípadne má na tomto výsledku nepriamy záujem (napr. ako vedľajší účastník) alebo získal informácie o veci tzv. neprocesným spôsobom, t.j. inak ako dokazovaním a vnímaním všetkého, čo vyšlo za konania najavo v zmysle § 132 O.s.p. O kvalifikovaný pomer sudcu k účastníkom konania (ich zástupcom) ide najmä vtedy, ak by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim.

V preskúmvanej veci z obsahu spisu vyplýva, že žalobca opakovane (27. apríla 2009 a 13. apríla 2010) vzniesol námietku zaujatosti voči senátu 11 Co ako aj ďalším sudcom pre ich vzťah k JUDr. S. M., sudkyňi Krajského súdu v Košiciach dôvodiac, že PaeDr. M. U., CSc., ktorého zmluvu o vyporiadaní napadá, verejne vyhlasuje, že po roku 1989 z titulu svojej politickej funkcie podržal pár sudcov na súdoch v Košiciach, pričom jeho veľmi dobrá priateľka je JUDr. S. M.. Vzhľadom na to, že prvá námietka bola vznesená potom, ako odvolací súd rozhodol o jeho odvolaní 15. apríla 2009, Najvyšší súd Slovenskej republiky vec bez rozhodnutia vrátil Krajskému súdu v Košiciach. O druhýkrát podanej námietke zaujatosti rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 18. augusta 2010, sp.zn. 1 Nc 32/2010 tak, že sudcovia, členovia senátu 11 Co rozhodujúci vo veci, nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania v predmetnej veci, keďže dospel

k záveru, že neexistujú dôvody, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o neustrannosti súdneho rozhodovania za účasti žalobcom spochybňovaných sudcov.

Dovolací súd má za to, že subjektívna hypotéza žalobcu o možnej neobjektívnosti sudcov, ktorú ničím iným nekonkretizoval a ktorú si vytvoril iba na základe tohto, že „PaeDr. M. U., CSc., ktorého zmluvu o vysporiadaní BSM napadáme, verejne prehlasuje, že po roku 1989 z titulu svojej politickej funkcie podržal pár sudcov na súdoch v Košiciach, pričom jeho veľmi dobrá rodinná priateľka je JUDr. S. M.“, nemohla spôsobiť vznik pochybností o nezaujatosti sudcu (sudcov).

Základom pre vylúčenie sudcu, ako to vyplýva z už uvedeného stručného výkladu ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p., môžu byť len objektívne existujúce zákonné dôvody, nie však domnienka účastníka o možnej neobjektívnosti sudcov. K tomuto záveru dospel odvolací súd s prihliadnutím na vyjadrenia členov senátu 11 Co, sudcov JUDr. A. Č., JUDr. Ľ. K., JUDr. J. Č. (č.l. 160), ktorí zhodne vyhlásili, že nemajú žiaden vzťah k prejednávanej veci, k účastníkom konania, ani k právnenému zástupcovi žalovanej. K vyjadreniu žalobcu, že JUDr. S. M. je „veľmi dobrá rodinná priateľka“ PaeDr. M. U., CSc. uviedli, že o tejto skutočnosti nemajú vedomosť s dodatkom, že PaeDr. M. U., CSc. ani nie je účastníkom konania. Odôvodnenú pochybnosť o zaujatosti sudcov senátu Krajského súdu v Košiciach nie je možné v danom prípade vyvodiť. Navyše, žalobca v dovolacom konaní žiadne nové okolnosti zaujatosti sudcov neuvádzal.

Dovolací súd preto dospel k záveru, že v preskúmvanej veci nie sú dané dôvody prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. g/ O.s.p.

Pokiaľ ide o námietku žalobcu spochybňujúcu úplnosť zistenia skutkového stavu veci, treba uviesť, že v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie totiž nie je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) väd. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

Z obsahu dovolania ďalej vyplýva, že žalobca namietal aj skutočnosť, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia žalobcu boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), žalobcom vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalobcu nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní procesne úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd priznal žalovanej náhradu trov dovolacieho konania spočívajúcu v odmene advokáta za 1 úkon právnej služby, ktorú jej poskytla vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu žalobcu (§ 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb). Základnú sadzbu tarifnej odmeny za tento úkon právnej služby určil podľa § 11 ods. 1

písm. c) vo výške 57 €, čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu [§ 1 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky (t.j. 7,41 €)] a DPH vo výške 20% zo sumy 57 € (ako si to uplatnila žalovaná) predstavuje spolu 75,85 €.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 15. decembra 2011

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Dagmar Falbová